Predstavitev NPK Policist/policistka in primer dobre prakse

mag. Andrej Jug,
Policijska akademija

- 2. odstavek 43. člena Zakona o organiziranosti in delu v policiji (ZODPol) določa, da za delovna mesta, za katera se zahteva poklic policista, se zahteva najmanj višješolska strokovna izobrazba ali najmanj srednješolska izobrazba in certifikat za nacionalno poklicno kvalifikacijo policist.
- od leta 2015 na Višji policijski šoli se izvaja višješolski študijski program Policist (SOK 6)
  - redni študij je namenjen zaposlovanju in istočasno izobraževanju novih policistov,
  - izredni študij je namenjen do-izobraževanju obstoječih kadrov (SOK5)
    - končana Srednja policijska šola,
    - opravljen izobraževalni program za odrasle za pridobitev srednje izobrazbe Policist,
    - opravljen program usposabljanja delavcev za varovanje zunanje meje EU,
    - opravljen kriminalistični tečaj,
    - opravljen izpit za izvajanje policijskih pooblastil.

- objava kataloga NPK Policist/policistka 30. 6. 2023
  - primarno namenjen že zaposlenim v Policiji in je alternativa izobraževanju na Višji policijski šoli (rok za pridobitev višješolske izobrazbe oz. NPK je 31. 12. 2026, vendar se bo NPK Policist/policistka izvajal tudi po tem datumom)
  - raven kvalifikacije: SOK 6, EOK 5
  - 17 ključnih del, od tega 10 operativnih ključnih del

  (1. varuje življenje, osebno varnost in premoženje ljudi ter vzdržuje javni red, 2. preprečuje, odkriva in preiskuje kazniva dejanja, odkriva in prijema storilce kaznivih dejanj, 3. preprečuje, odkriva in preiskuje prekrške, odkriva in prijema storilce prekrškov ter vodi prekrškovni postopek, 4. nadzira in ureja promet na javnih cestah in nekategoriziranih cestah, ki so dane v uporabo za javni promet, 5. izvaja nadzor državne meje in izravnalne ukrepe, 6. opravlja naloge, določene v predpisih o tujcih in mednarodni zaščiti, 7. varuje določene osebe, organe, objekte, prostore in okoliše, 8. vzdržuje javni red v skupnosti ter svetuje državljanom, 9. izvaja policijska pooblastila, 10. obdeluje tajne in osebne podatke ter druge varovane podatke policije)
- izvajalec je Policija (Policijska akademija)
- 16 imetnikov licence za NPK Policist/policistka
- prvo neposredno preverjanje 29. 6. 2024 (objava kataloga 30. 6. 2023)
  - število izdanih certifikatov: 282 (2024: 32, 2025:141 in 2026:109)

- katalog NPK določa način preverjanja strokovnih znanj in spretnosti:
  - ustno preverjanje in
  - praktično preverjanje z zagovorom
- zaradi velike širine znanj in spretnosti, ki se zahtevajo se odločimo za izdelavo banke nalog
  - v začetku leta 2024 se ustanovi delovna skupina za izdelavo banke nalog (8 članov)
  - februarja 2024 preučitev in primerjava obstoječih programov (vstopni pogoj) s poklicnim standardom in katalogom NPK ter sprejem odločitve o priznavanju posameznih ključnih del
  - maja 2025 je banka nalog izdelana, vendar je zaradi pregleda, oblikovanja in končne potrditve objavljena šele kasneje, torej šele po prvem neposrednem preverjanju
  - vsebuje 20 praktičnih nalog in 439 teoretičnih vprašanj
  - banka nalog (in rešitev) ni javno dostopna

- v začetku leta 2026 se formira nova delovna skupina za posodobitev banke nalog
  - zaradi velikega števila neposrednih preverjanj so bile določene praktične naloge že splošno poznane kandidatom
  - ključne spremembe zakonodaje na več področjih, ki so zelo posegle v delo policista in so posledično nekatere praktične naloge in tudi teoretična vprašanja postala neprimerna
- junija 2026 je izdelana nova banka nalog, ki je posodobljena in dopolnjena
- vsebuje 26 praktičnih nalog (6 novih, ostale posodobljene) in 439 teoretičnih vprašanj (določena vprašanja so bila v celoti nadomeščena z novimi, določena pa le posodobljena)

- praktične naloge so zasnovane na naslednje načine:
  - igranje vlog (en ali dva člana komisije sodelujeta pri igranju vlog),
  - prikaz spretnosti (en član komisije lahko sodeluje pri prikazu spretnosti),
  - Prezentacije.

- Neposredna preverjanja NPK policist potekajo na naslednji način:
  - kandidat dobi osnovna navodila ob pričetku preverjanja
  - nato prejme praktično nalogo s katero se seznani (laminirana list papirja z vsemi podatki)
    - na podlagi vsebine naloge vzame vso potrebno opremo za izvedbo naloge
    - pri preverjanju praktične naloge ima kandidat dostop do službenega računalnika in do vseh tiskanih obrazcev

Področje ocenjevanja	**Merila ocenjevanja**	**Delež (%)**
Načrtovanje in priprava naloge	izbira ustrezne opreme, obrazcev, pripomočkov in tehničnih sredstev	30
	načrtovanje izbire ustreznih pooblastil oziroma prisilnih sredstev	
Izvedba naloge	upoštevanje zakonitosti in strokovnosti	30
	izbira in uporaba ustreznih pooblastil oziroma prisilnih sredstev	
	uporaba strokovne terminologije in razumljivo ter nedvomno izražanje	
Dokumentacija	ustreznost izdelane ali izpolnjene dokumentacije	20
Ustni zagovor	utemeljitev zakonitosti in strokovnosti opravljene naloge	20
	uporaba strokovne terminologije	
	jasnost, pravilnost, natančnost in celovitost podanih odgovorov	

- nato prejme iz vsakega operativnega ključnega dela, ki se preverja po najmanj eno teoretično vprašanje (med preverjanjem nima dostopa do službenega računalnika)
- razmerja med načini preverjanja:
  - ustno preverjanje - 40 %
  - praktično preverjanje z zagovorom - 60 %
- kot pomoč pri računanju časa posameznega dela preverjanja ter skupnega časa preverjanja, kot tudi za izračun ocenjevanja, ter tudi pomoč pri izpolnjevanju zapisnika o ustnem preverjanju, je izdelano orodje, ki je dostopno vsem članom komisij
  - orodje znatno zmanjša čas za sestavo zapisnikov (podatek o času, doseženih ocenah, in tudi pri navajanju vprašanj za ustno preverjanje) in je istočasno večje zagotovilo, da ne prihaja do napak
  - za delovanje orodja je celotna banka nalog narejena na način, da je vsako teoretično vprašanje označeno na specifičen način:
    - Npr. B25. Kaj je .... Oznaka operativnega ključnega dela in zaporedna
    - Npr. F12. Kaj pomeni .... številka vprašanja
    - Npr. I9. Kdaj smejo policisti uporabiti ....

- beleženje in računanje časa

Začetek praktično	15:31	
Konec praktično	15:55	**00:24**
Začetek ustno	15:56	
Konec ustno	16:03	**00:07**
SKUPAJ ČAS		**00:31**

- ustno preverjanje (s prikazano napako)

Oznaka vprašanja	Točke	Možne točke	Kontrola točk	Zaporedna št. vprašanja	Vprašanje	Točkovanje
b25	1	2		1.	B25. Kaj je [redacted]	1 od 2 točk
f12	1	1		2.	F12. Kaj pomeni [redacted]	1 od 1 točk
i9	4	2	NAPAKA	3.	I9. Kdaj smejo policisti [redacted]	4 od 2 točk

USNTNO PREVERJANJE	
Skupno možnih točk	5
Dobljenih točk	6
DOSEŽEN PROCENT	**120%**

USNTNO PREVERJANJE	
Skupno možnih točk	5
Dobljenih točk	4
DOSEŽEN PROCENT	**80%**

- praktična naloga

DOSEŽENO NA PRAKTIČNEM PREVERJANJU		Možne točke
Načrtovanje in priprava naloge	20 %	30 %
Izvedba naloge	25 %	30 %
Dokumentacija	15 %	20 %
Ustni zagovor	15 %	20 %
DOSEŽEN PROCENT	**75 %**	

- končen rezultat preverjanja

DOSEŽENO ZA ZAPISNIK		
Ustno preverjanje	40	32%
Praktično preverjanje z zagovorom	60	45%
DOSEŽEN SKUPNI PROCENT		**77%**

- kriterij uspešnosti za NPK Policist/policistka: 75 %

Hvala za vašo pozornost!

Elektronski naslov: andrej.jug@policija.si